

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

август 2013 година
Штип

Број 107, 15 август 2013 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на наставник во наставно-научно звање насловен доцент во наставно-научната област право на Европската унија на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	3
РЕФЕРАТ за избор на наставник во наставно-научно звање насловен доцент во наставно-научната област право на Европската унија на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	14
РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област земјоделско инженерство на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	22
РЕФЕРАТ за избор на асистент за научната област фитопатологија на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	30
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Системи на квалитет и стандарди“ (скрипта) од авторот д-р Елизабета Митрева и коавторот м-р Сашка Голомеова од Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	36
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Нега на текстил“ од авторот доцент д-р Киро Мојсов од Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	40
РЕЦЕНЗИЈА на „Практикум по предметот Казнено право применета програма“ од д-р Олга Кошевалиска, асистент на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	42
РЕЦЕНЗИЈА на „Скрипта по предметот Казнено право применета програма“ од д-р Олга Кошевалиска, асистент на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	44
РЕЦЕНЗИЈА на ракопис на скрипта со наслов „Молекуларна биологија со генетика“ од доц. д-р Дарко Бошнаковски, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	46
РЕЦЕНЗИЈА на ракопис на практикумот со наслов „Молекуларна биологија со генетика“ од доц. д-р Дарко Бошнаковски, асс. м-р Мишко Милев и асс. м-р Марија Караколевска - Илова, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	49
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за скрипта „Ортодонција 1“ од доц. д-р Стипица Поповски и асс. д-р Ана Радеска, Факултет за медицински науки, стоматологија, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	51
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за практикумот „Ортодонција 1“ од доц. д-р Стипица Поповски и асс. д-р Ана Радеска, Факултет за медицински науки, стоматологија, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	54
ПРЕГЛЕД на наслови на теми за изработка на магистерски/специјалистички трудови одобрени од наставно-научниот совет на единицата	56

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
 Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
 Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИС НА СКРИПТА СО НАСЛОВ „МОЛЕКУЛАРНА БИОЛОГИЈА СО ГЕНЕТИКА“ ОД ДОЦ. Д-Р ДАРКО БОШНАКОВСКИ, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 2502-147/4 од 95. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 9.8.2013 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- доц. д-р Татјана Рушковска – доцент на Факултет за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип,
- проф. д-р Билјана Ѓорѓеска – вонреден професор на Факултет за медицински науки, при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип,
- проф. д-р Лилјана Колева-Гудева – вонреден професор на Земјоделски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис на скрипта **„МОЛЕКУЛАРНА БИОЛОГИЈА СО ГЕНЕТИКА“** од доц. д-р **Дарко Бошнаковски**, наменет за студентите од прв циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Скриптата со наслов **„Молекуларна биологија со генетика“** од авторот доц. д-р Дарко Бошнаковски ги обработува основите на молекуларната биологија и генетика.

Скриптата е составена од поглавја коишто кореспондираат со Наставниот план и програма на Факултетот за медицински науки и се изучуваат по предметот „Молекуларна биологија со генетика“ на студентската програма Фармација на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Предметот Молекуларна биологија со генетика за којшто е наменет практикумот се слуша во прва година во втор семестар на насоката Фармација, со неделен фонд од 2+2+1, и носи 5 кредити.

Практикумот содржи 196 страници текст, поделен на 12 поглавја, напишан на А4 формат, користен е нормален проред во фронт Arial, со големина на буквите 12, со македонска поддршка. Текстот содржи над 170 слики со кои сликовито се објаснуваат опишаните принципи.

Ракописот по обемот и содржина ги задоволува критериумите за скрипта и кореспондира со бројот на часови на предметот.

Скрипта што обработува иста содржина на УГД досега не е објавена. Нормално материјата од некои поглавја помалку или повеќе е застапена и во другите скрипти од биолошките науки, меѓутоа како целина и начин на обработка на материјата ракописот е автентично дело.

Краток опис на содржината

Во првото поглавје е даден кус вовед за генетиката и молекуларната биологија. Накусо е претставен и историскиот развој на двете науки. Авторот дава и кусо објаснување на основните биолошки, биохемиски, генетски и молекуларно биолошки термини. Со ова го олеснува понатамошното следење на текстот.

Второто поглавје дава детална опис на нуклеински киселини. Најпрво се опишани заедничките карактеристики на органските макромолекули. Понатаму е даден темелен опис на градбата и функцијата на дезоксирибонуклеинската киселина (ДНК) и рибонуклеински киселини (РНК) со поголем осврт на рибозомалната РНК.

Третото поглавје ја обработува структурата на геномот. Најпрво се објаснети општите карактеристики на геномот кај прокариотските и еукариотските организми, а потоа детално е обработен еукариотскиот нуклеарен и органелен геном. Авторот дава објаснување за организација на хетерохроматинот и структурата на хромозомите. Особено е потенцирана функцијата на хетерохроматинот во теломерниот дел и центромерниот дел од хромозомот. Во ова поглавје авторот ги обработува и разните типови на повторувачки секвенции во ДНК молекулата.

Четвртото поглавје ги обработува основните на молекуларно-биолошки техники. Притоа авторот ги објаснува принципите и намената на техниките не одејќи во нивните детални протоколи. Обработени се следниве техники: изолација на специфични ДНК фрагмент со помош на рестрикциони ензими, вектори, клонирање на рекомбинирана ДНК ин виво, клонирање на сегмент од ДНК ин витро со полимераза верижна реакција, ДНК рекомбиниращки библиотеки (DNK recombinant libraries), хибридизација на нуклеинските киселини, детекција на нуклеинските киселини со помош на блотинг (blotting) техниките и секвенционирање на ДНК.

Петтото поглавје ја обработува синтеза на нуклеинските киселини. Објаснети се главните ензими кои учествуваат во полимеризација на нуклеинските киселини. Подрбно е опишана транскрипција кај прокариотските и еукариотските клетки.

Шестото поглавје дава детален опис на механизмот на синтеза на протеини. Исто така е објаснета и градбата на транспортната РНК.

Седмото поглавје ги обработува молекуларните механизми при контролата на генетската експресија. Притоа се објаснети Cis и Trans генетски регулаторни елементи, модификацијата на хроматинот. На крај е обработена посттранскрипционата регулација на гените.

Осмото поглавје е фокусирано само на репликацијата на ДНК. Притоа се обработени поединечно системите на репликација кај прокариотите и еукариотите.

Деветтото поглавје ги објаснува причините за оштетувањето на ДНК и начините како истите се поправаат. Во ова поглавје е објаснета и ДНК рекомбинацијата.

Десеттото поглавје накратко ја опишува молекуларна основа на генетските мутации. Објаснети се типовите на мутации и причините зошто настануваат. Исто така се обработени и принципите на наследување на рецесивните и доминантните мутации.

Единаесеттото поглавје го обработува клеточниот циклус, неговата контрола и генетика на канцерот. Детално се објаснети гените кои се инволвирани во настанувањето на канцерот. Исто така, се анализирани причините за активација на онкогените и нарушувањето во експресијата на тумор супресорните гени. На крај е објаснето како настанува туморското ткиво.

Дванаесеттото поглавје е наменето за генетскиот инженеринг. Детално е објаснето за примената на генетскиот инженеринг кај растенијата и животните. Обработени се пристапите за добивање на фармацевтски продукти со помош на генетски инженеринг. Со многу примери е објаснето како се добиваат рекомбинантни протеини, антитела или вакцини со генетски инженеринг. Обработена е генетска терапија и методите кои се користат во медицински дијагностички цели, а се базираат на генетски инженеринг. Овде се објаснети микроареј технологиите, како и употребата на молекуларната биологија во форениката. Авторот го завршува ова поглавје со детален опис на постапката на генерирање на трансгенетски анимални модели.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Материјата обработена во ракописот од скриптата со наслов „Молекуларна биологија со генетика“ во целост ги задоволува потребите на Наставниот план и програма по предметот „Молекуларна биологија со генетика“ за студентската програма Фармација на Факултетот за медицински науки.

Според начинот на елаборирање на материјата, ова учебно помагало ги исполнува сите стандарди на скрипта поради што сметаме дека ќе им биде од голема корист на студентите по фармација во совладувањето на овој предмет.

Ракописот како целина и начин на кој е обработена материјата е автентично дело. Притоа слично или исто учебно помагало не е објавено на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Земајќи го сето ова предвид, Рецензентската комисија со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го поддржи издавањето на скриптата „Молекуларна биологија со генетика“ од авторот доцент д-р Дарко Бошнаковски.

Штип, август 2013 год.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Доц. д-р Татјана Рушковска, с.р.

Проф. д-р Билјана Ѓорѓеска, с.р.

Проф. д-р Лилјана Колева – Гудева, с.р.